

Nr 11.

Ankom till riksdagen kansli den 13 mars 1916 kl. 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om höjning av tullen å vanligt oglaserat murtegel.

(1:a avd.)

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Nilsson i Bonarp, Ollas A. Ericsson, Oskar Eklund, Lyckholm, Bäckström, frih. Fleming, frih. Palmstierna, Röing, Jeansson i Kalmar, Källman, Jonsson i Hökhult, Danström, Knaust, Roman, Bondeson, Holmström, von Hofsten, Nilsson i Kristianstad och Bergman.

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 79, har herr Sundberg m. fl. hemställt, »att riksdagen behagade besluta en höjning av tullen för införsel av murtegel, vanligt, oglaserat (även poröst) kalksandstegel häri inbegripet, från 10 öre till 25 öre pr 100 kg. att träda i kraft den 1 augusti 1916.»

Den för vanligt, oglaserat murtegel gällande tullsatsen av 10 öre för 100 kilogram (rubrik 649 i tulltaxan) infördes, på sätt motionärerna erinrat, genom 1906 års tulltaxa. Tulltaxekommittén av samma år anförde i sitt den 3 maj 1909 avgivna betänkande (sid. 573) beträffande nämnda tull, att det då ännu vore för tidigt att döma angående dess verkningar. Något ändringsförslag hade emellertid icke förelegat, och vid sådant förhållande hade den gällande tullsatsen upptagits oförändrad. Motionärerna omförmåla, att Sveriges tegelindustriförening vid årsmöte i Stockholm år 1911 antagit en resolution, däri föreningen uttalat sig för, att frågan om förhöjd tull på såväl mur- som taktegel, då så lämpligen ske kunde, upptoges till fortsatt behandling, men att några åtgärder icke vidtagits i följd av denna resolution.

Utskottet.

Den till stöd för det föreliggande förslaget anförda motiveringen, beträffande vars detaljer utskottet får hänvisa till motionen, går i korthet ut på att visa, att den konkurrens, med vilken västra Sveriges tegelindustri redan förut haft att kämpa, genom de till följd av världskrisen väsentligt stegrade tillverkningskostnaderna, särskilt på grund av höjda kolpriser, ernått en sådan styrka, att nämnda industris ställning blivit ohållbar samt att den enda utvägen att bringa hjälp åt industrin och de i dess tjänst anställda arbetare vore en höjning av tullen å murtegel.

Förevarande motion har sålunda tydligen föranletts av de till följd av den pågående krisen rådande extraordinära förhållandena, och i dessa söka motionärerna också huvudsakligen stöd för sin framställning.

Härvid är att till en början erinra, att det nuvarande prisläget å tegelmarknaden i västra Sverige knappast torde kunna anses giva stöd för den föreslagna tullförhöjningen, då priset å murtegel i ifrågavarande trakter för närvarande lär vara synnerligen högt. Därom vittnar en inlaga, som Göteborgs stads bostadsberedning nyligen ingivit till stadsfullmäktige i nämnda stad, i syfte att framställning måtte göras hos Kungl. Maj:t om vidtagande av åtgärder, ägnade att bereda byggnadsverksamheten i rikets städer och därmed jämförliga orter tillräcklig tillgång till byggnadsmaterialier till skäliga priser. I nämnda inlaga upp-gives nämligen, att murtegel numera knappast torde kunna fås för pris under 40 kronor för 1,000 stycken, under det att priset för ett halvt år sedan varit omkring 25 kronor för samma kvantitet. Därjämte torde med sannolikhet kunna förutses, att den nyligen timade stora branden i staden Bergen kommer att i Norge framkalla en ökad efterfrågan på tegel, vilken kan beräknas komma att i sin mån reducera den norska tegelindustrins konkurrenskraft på den svenska marknaden. Även oavsett nu anförda skäl skulle utskottet emellertid icke anse sig kunna tillstyrka ändring av en tullsats blott med anledning av tillfälligt rådande förhållanden.

Med hänsyn till den tidpunkt, vid vilken förevarande motion blivit väckt, och den motivering, som för densamma förebragts, kan motionens framläggande knappast anses innefatta tillräckliga skäl för utskottet att till prövning upptaga frågan, huruvida förevarande tullsats kan anses under normala förhållanden väl avpassad. Därtill kommer, att en undersökning härav erbjuder synnerligen stora svårigheter vid en tidpunkt, då tegelmarknaden är underkastad säregna villkor.

Utskottet, som sålunda icke kunnat godkänna de i det nu rådande läget grundade skäl för den föreslagna tullförhöjningen, på vilka motionärerna huvudsakligen stött sin framställning, och som icke heller ansett

den väckta tullfrågan nu böra upptagas till undersökning med hänsyn till de normala betingelserna vid dess bedömande, får, under åberopande av vad utskottet ovan anfört, hemställa,

att herr Sundbergs m. fl. förevarande motion, II:79, om höjning av tullen å vanligt oglaserat murtegel, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 mars 1916.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.
